

*S'Albufera
a través del mirall*

Per **Néstor Carda**

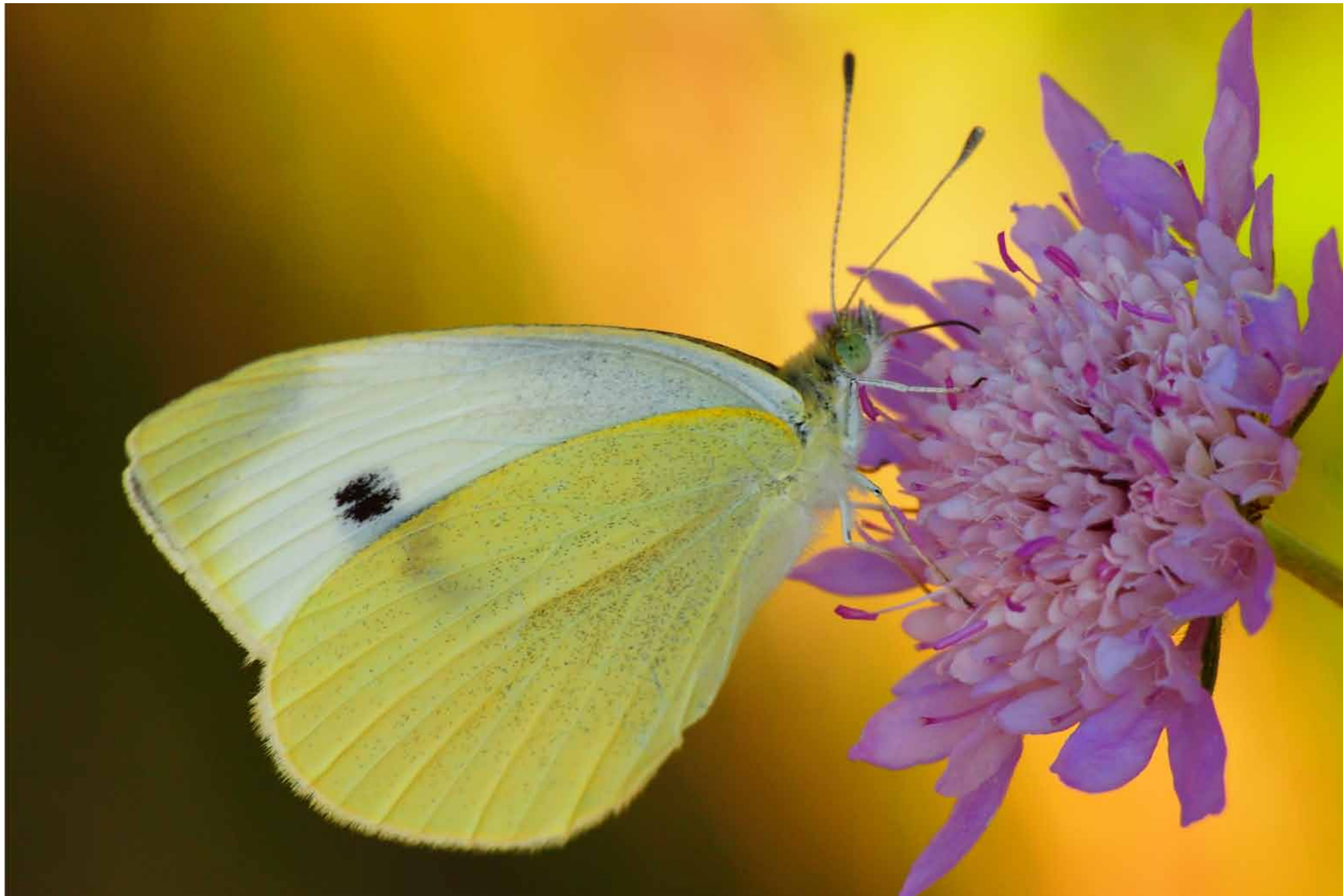


Encara no ha començat el dia i adormit m'endins amb el cotxe per la carretera d'es Murterar. Conduint a través de la foscor vaig deixant a la meua dreta la humitat de s'Albufera. Així com aquesta m'atreu, gairebé hipnotitzat, la cara menys agradable del progrés de la meua esquerra em manté centrat en la carretera. Just al final de la mateixa despert, la l'evidència del turisme de masses trenca aquest moment màgic de les carreteres secundàries.

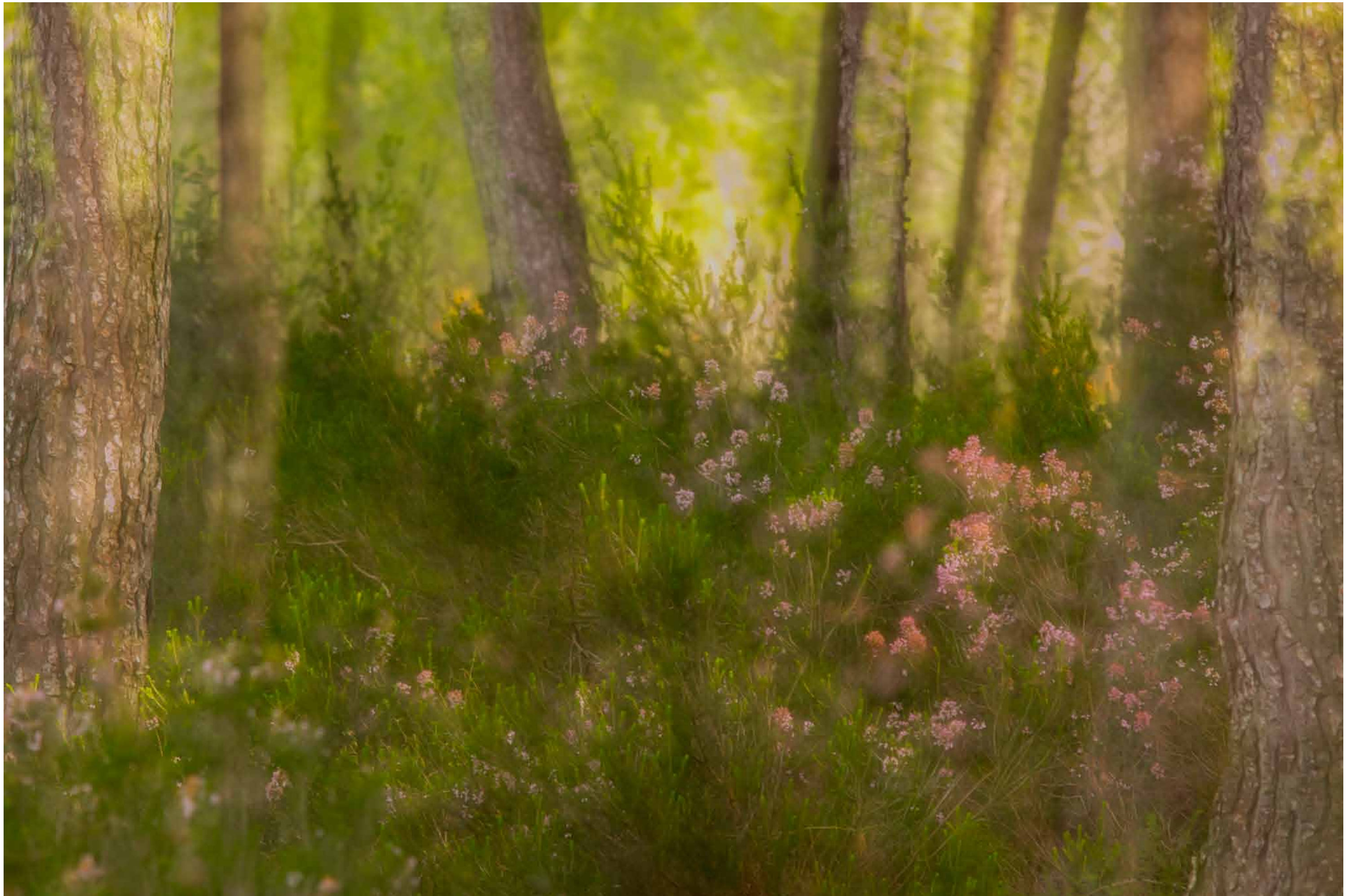
Tot creuar la barrera d'entrada al parc el fred torna a centrar-me. Endinsar-se a s'Albufera, pràcticament a les fosques, suggestiona tant com els pristins sons de les aus quan trenquen el silenci de l'alba. A aquestes hores és estrany trobar-se amb qualcú, de fet el parc està tancat. En ocasions pots creuar-te amb un treballador del parc què comença la seva jornada laboral, o amb un company fotògraf que, prèvia sol·licitud d'autorització d'entrada al parc fora d'horari, cerca la màgia de les primeres llums.

Els visitants de s'Albufera normalment entren per observar l'avifauna, sobretot en època de migració. Aquest és el principal reclam del parc, el que fa que un gran nombre de turistes s'acostin. Perquè no ens enganyem, s'Albufera és un lloc poc visitat pels mallorquins. Avui dia, continua sent desconeguda per a una gran part de la societat insular, la seva història, la seva riquesa, la seva importància, la seva problemàtica,... La gent recorda d'ella poc més que la visita que va realitzar amb el col·legi durant la seva infància.

El meu cas no és molt diferent. Fa uns anys vaig començar a visitar s'Albufera amb la intenció de descobrir un entorn natural de l'illa més enllà de la Serra de Tramuntana. En aquelles primeres caminades pels seus senders m'acompanyaven uns prismàtics i la meua ja inseparable càmera de fotos. A poc a poc el lloc va anar atrapant-me, la màgia es va anar mostrant. Encara record la primera sortida de sol què vaig contemplar des d'una de les torres d'observació, veient com es filtrava la llum a través de les canyes.



"Bellesa suspesa". Les papallones són especialment esquives i escasses durant aquests últims anys. Sembla que no són bons temps per a la fotografia d'invertebrats al parc.



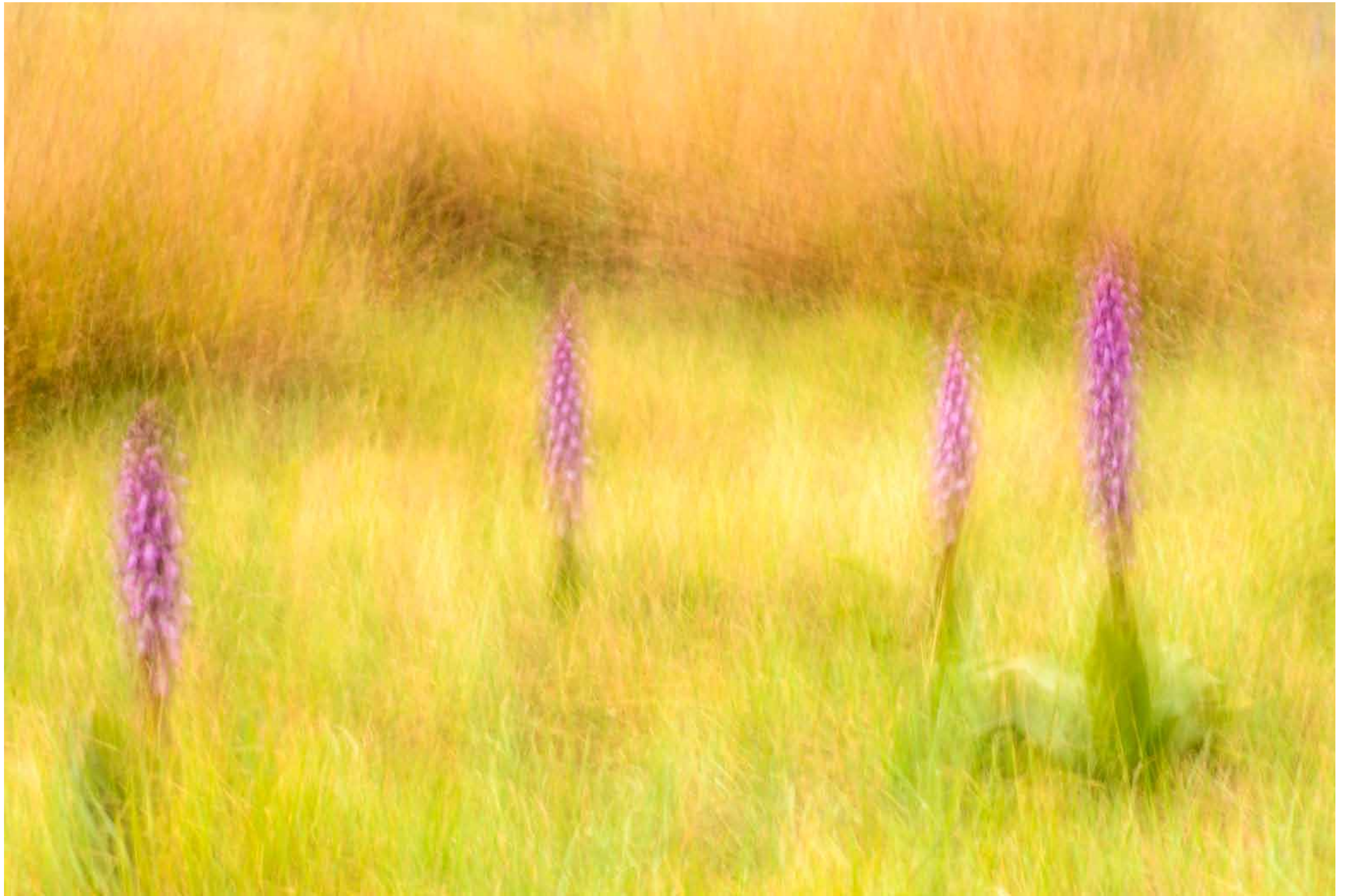
"El passeig de la dama de Son Bosc". La garriga, els seus colors, els seus aromes, les seves llums també formen part de s'Albufera.

Fou el primer d'una sèrie de records i moments que m'han fet créixer com a fotògraf i és que, si bé això de la fotografia em va "picar" a la muntanya, ha estat a s'Albufera on ha traspassat la meva pell.

Un quart d'hora després de creuar la barrera estic a l'aguait de sa Roca. La sortida del sol per darrera les muntanyes d'Artà és idíl·lica. A primer pla es van succeint els colors del començament del dia reflectits dins l'aigua. Ànecs, agrons i algun rapinyaire comencen la seva activitat. Al llarg dels anys, cercant aquests moments em vaig adonar que, a part de la llum, un dels tresors que em fan anar una vegada i una altra, sense importar-me l'èxit fotogràfic, és el silenci. Alguns companys es queixen constantment de com ha canviat s'albufera i que fotogràficament ja no és el que era. És cert que algunes espècies són ara més complicades de retratar, però aquest canvi ens permet explorar dins el nostre interior altres possibilitats fotogràfiques. La llum, el silenci, la solitud són eines que es posen a la nostra disposició, eines amb les quals podem alliberar els nostres propis pensaments, a imaginar noves mirades a través del mirall.

Com a resultat de gestions polítiques poc adequades durant els últims anys el parc es va veure immers en una espècie de degradació progressiva. La falta de personal i de vigilància agreujava problemàtiques com el furtivisme o els accessos no permesos. Piragües navegant pel gran canal o cans de caça corrent per les llacunes interiors són alguns dels exemples de la falta de coneixement i de respecte per l'entorn natural. Les aus semblaven ser conscients del que estava passant a la societat insular i, amb la llibertat de les seves ales, semblaven triar altres llocs en els quals descansar i viure. Tots aquests anys la vista es va dirigir a altres llocs del parc, al seu paisatge i a les abstraccions desordenades que hi ha per aquest. Feien de les jornades fotogràfiques l'excusa ideal per gaudir de la tranquil·





"Ball de Barlias". Les zones perifèriques del parc són ideals per a l'observació d'orquídies però estan sotmeses a un forta pressió humana.



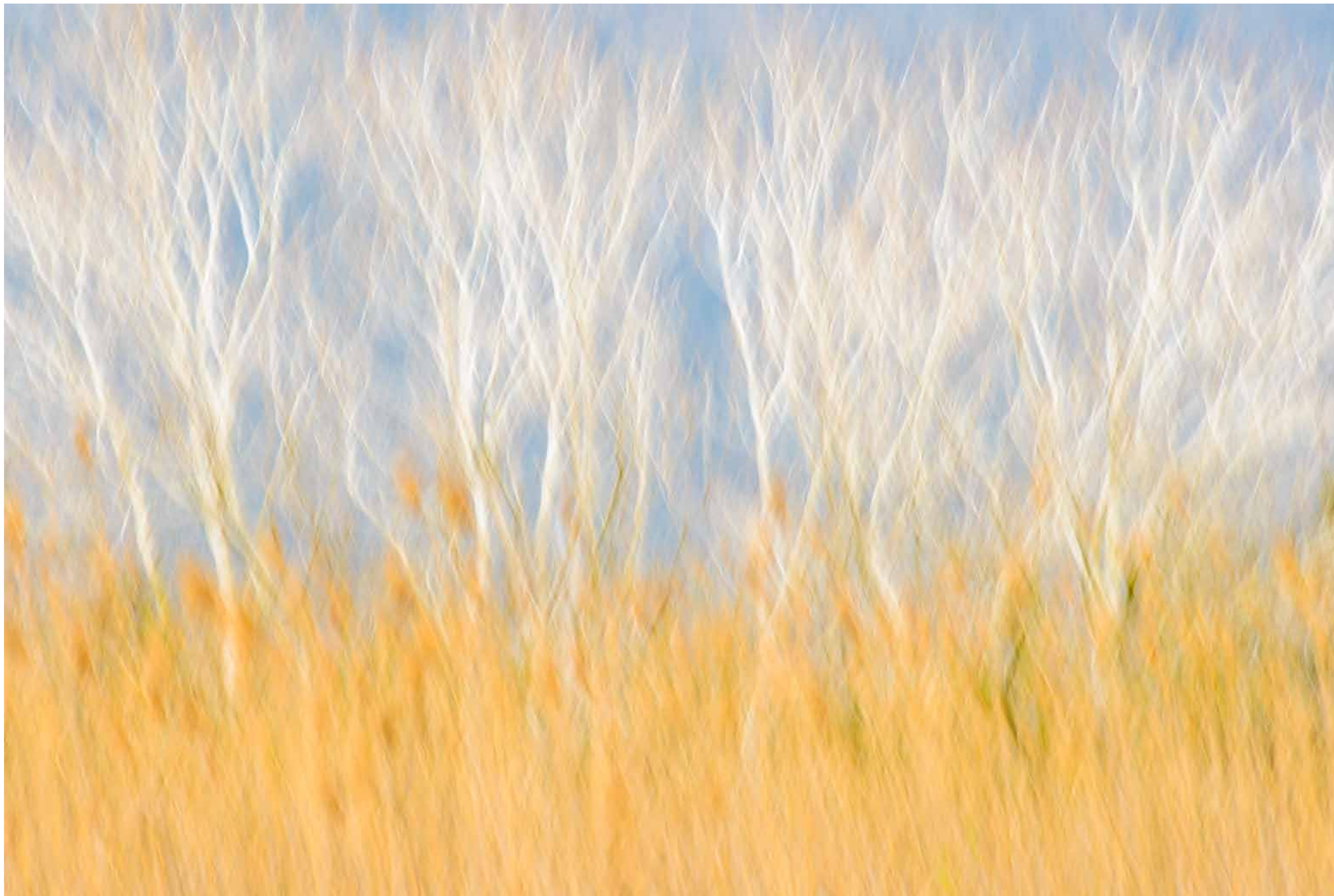
"La siesta". La proximitat i la confiança de les espècies més comunes permeten captar moments íntims de la vida natural. Cal mantenir sempre una distància de respecte i seguretat amb els habitants de s'Albufera.



litat. De posar en descans la ment del treball i de la vida. Al cap i a la fi els espais naturals també són refugi per a aquells que necessitam estar en contacte amb la naturalesa. Aquest últim any sembla que el número i la varietat d'espècies d'aus han augmentat, però alguna cosa s'amaga més enllà de les aparences. S'Albufera està sumida en un canvi més profund que afecta a les seves aigües i als seus habitants.

Una vegada s'ha aixecat el sol és moment de canviar de lloc. De camí a un altre aguait la mirada se centra en observar els camins de s'Albufera. Si bé fa anys un podia passar-se el dia fotografiant cavallets del dimoni, papallones o aranyes, darrerament semblen estar deshabitats. L'aparent recuperació de les llacunes pareix que no ha arribat a altres àrees del parc. Amb el dia ja en marxa és moment de provar altres mirades més enllà dels retrats documentals, intentar capturar una mica del magnetisme que ens atreu als fotògrafs i als observadors una vegada i una altra a aquest lloc. Limitar-se a fotografiar durant les primeres o les darreres llums del dia, o només cercar el retrat documental, fa que la nostra visió s'empetiteixi. Al llarg del dia les possibilitats fotogràfiques es van succeint, només cal mantenir una atenció conscient i observar el que va passant al nostre voltant.

S'Albufera és molt més que un refugi per a les aus. Al costat de diversos centenars d'invertebrats i altres espècies animals conviu una flora diversa. El fet que el parc estigui format per zones d'aiguamoll, per garrigues i sistemes dunars diversifica moltíssim la flora. Sense dubtes, des del punt de vista fotogràfic, les orquídies són les que més criden l'atenció per la seva bellesa, però també per la seva biologia. Fa pocs anys es va localitzar una orquídia no documentada amb anterioritat al parc, així que anar descobrint les diferents zones del parc juntament amb noves localitzacions d'orquídies, fa que ens adonem que estem a un lloc viu, on van succeint canvis i on cal anar sempre amb els



"El somni dels arbres blancs" va ser realitzada durant els mesos d'hivern. Les copes pelades dels arbres i les canyes daurades marquen clarament l'època de l'any.



"El somni dels arbres blancs es va fer realitat" la mateixa fotografia a la primavera. Després del dur hivern arriba el moment de vestir les millors gal·les.

ulls oberts.

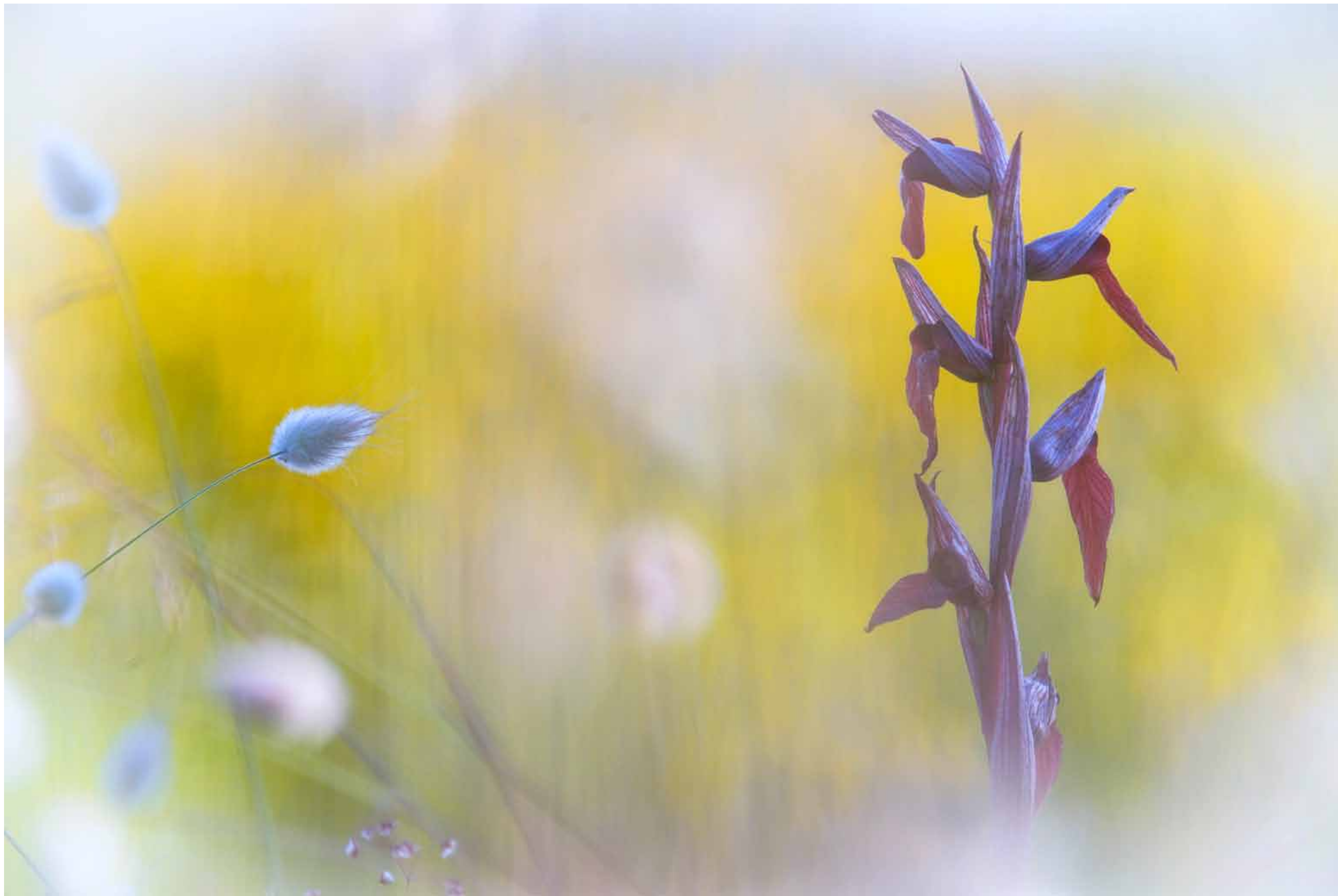
Aquestes sortides fotogràfiques de flora solen realitzar-se durant la primavera, època on és més freqüent trobar-se amb altres visitants, sobretot perquè es solen realitzar a l'horabaixa. Les possibilitats que ofereix aquesta època de l'any són diferents i cal aprofitar l'increment d'hores de llum. És el moment en el qual l'afluència de visites es concentra a les zones de garriga perifèriques del parc. Són zones obertes a les quals, per desgràcia, un pren consciència de la necessitat de perimetrar les reserves. La zona d'es Comú, la més pròxima a Ca'n Picafort, està saturada de residus deixats per visitants sense escrúpols. Llocs on poder passejar envoltats de naturalesa es converteixen en un aparador de la vergonya de la humanitat. Tot i així aquestes zones del parc són excepcionals per a retratar orquídies. Les llums que es filtren al pinar ajuden a compondre fotografies més suggerents, què ens submergeixen dins l'ambient natural de l'espècie.

Amb la jornada fotogràfica finalitzada toca recórrer el camí de tornada a casa, amb calma, pensant en el pròxim dia i en les noves possibilitats que ens oferirà, a tornar intentar captar la llum del que allà succeeix. A dia d'avui, a s'Albufera, declarada parc fa 30 anys, encara queden zones a protegir i espècies per descobrir. És molt el treball realitzat i molt el que queda encara per fer, sobretot fer arribar a la societat Balear els valors d'aquest espai, la seva riquesa, la seva llum, la seva màgia, els seus silencis. Cal estimar-la i respectar-la. •

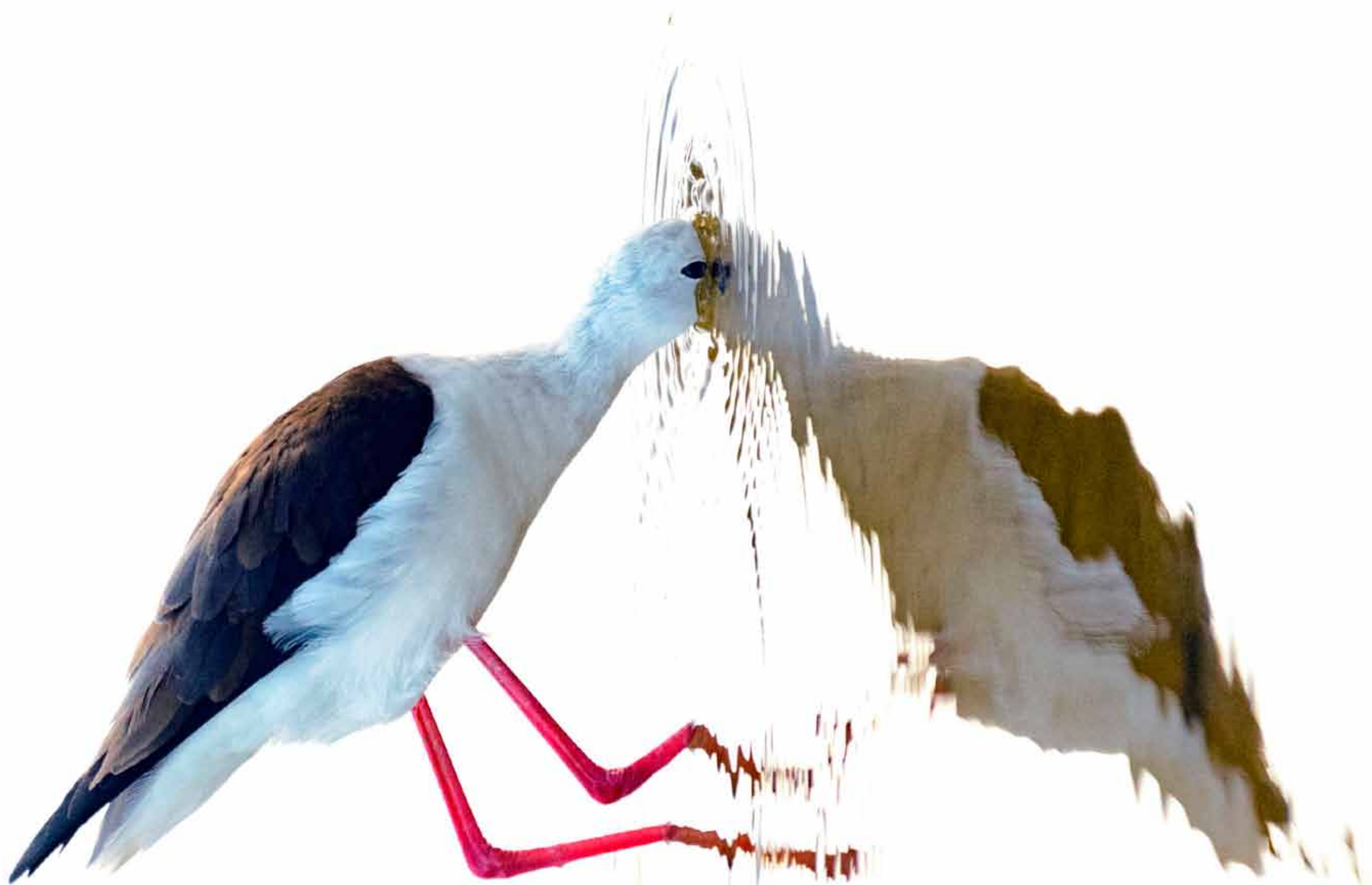




"Una visita poc discreta". L' arpella és una habitual en les observacions, la seva aparició sol venir acompanyada de nerviosisme i moviment per part de la resta d'aus.



"Amagada". Un tresor de s'Albufera de recent descobriment. La *Serapias vomeracea* de s'Albufera és l'única cita existent en tota les Balears d'aquesta orquídia.



“La imaginació és l’única arma en la guerra contra la realitat”.

Lewis Carroll